Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Oproep capaciteitsmiddelen 2026

Samenvatting

Wie investeert in onderwijskwaliteit, moet ook investeren in kwalitatieve onderwijsinfrastructuur.

De vierde capaciteitsmonitor geeft een prognose weer van de capaciteitsbehoeften binnen ons onderwijs met doorkijk op schooljaar 2030-2031. Daaruit blijkt dat in het buitengewoon onderwijs tegen 2030-2031 nog een significante globale toename van de vraag verwacht wordt, maar ook dat in heel wat gemeenten en onderwijszones tegen 2030-2031 nog een groei te verwachten is in het gewoon basisonderwijs of het gewoon secundair onderwijs.

Voorliggende nota bevat een voorstel om aan de hand van een oproep middelen toe te wijzen om bijkomende capaciteit te creëren in het gewoon basisonderwijs, het gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon onderwijs. In elk project kunnen plaatsen voorzien worden voor zowel leerlingen met als zonder IAC-verslag of OV4-verslag. Het IAC-verslag is daarbij van toepassing op opleidingsvormen (OV) 1, 2 en 3, en het OV4-verslag op opleidingsvorm 4.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming
Beleidsveld: Ondersteuning van het onderwijsveld

Beleidsdoelstelling: Operationele doelstelling 19 “Investeren in onderwijsinfrastructuur”, Beleidsnota 2024-2029 Onderwijs en Vorming

Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 en de Beleidsnota 2024-2029 Onderwijs en Vorming geven aan te voorzien in de nodige middelen voor capaciteitsuitbreiding en de inspanningen inzake bijkomende onderwijsinfrastructuur onverminderd verder te zetten op basis van de resultaten van de nieuwe capaciteitsmonitor.

Om tijdig te kunnen anticiperen op toekomstige capaciteitsnoden in het leerplichtonderwijs wordt door het departement Onderwijs en Vorming om de drie jaar voorzien in de opmaak van een capaciteitsmonitor schoolinfrastructuur leerplichtonderwijs. Gezien het tekort aan plaatsen een problematiek is die het individuele schoolniveau overstijgt, gebeurt de analyse van de tekorten in de capaciteitsmonitor steeds op niveau gemeente of onderwijszone.

In 2025 werd de vierde editie van de capaciteitsmonitor opgeleverd (zie bijlage 1). Aan de hand van de resultaten wordt via voorliggende nota aan de Vlaamse Regering een voorstel van oproep (zie bijlage 2) voorgelegd om middelen toe te wijzen op het begrotingsjaar 2026. Daarbij wordt een analoge werkwijze gehanteerd als bij de oproep voor het toewijzen van capaciteitsmiddelen op begrotingsjaar 2025.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Inspectie van Financiën heeft op 20 april 2026 gunstig advies. Rekening houdend met de opmerking van de Inspectie van Financiën over de deadline om aanvragen in te dienen, wordt meer tijd gegeven aan de aanvragers.
Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd gegeven op 19 mei 2026.

2 INHOUD

A. CONCLUSIES CAPACITEITSMONITOR

In de samenvattende conclusies van de vierde editie van de capaciteitsmonitor geven de onderzoekers aan dat de algemene capaciteitsdruk in het gewoon basisonderwijs vandaag geen feit meer is, en dat ook in het gewoon secundair onderwijs het einde van de groei stilaan in zicht komt. Al mag niet vergeten worden dat het vraagvolume in het gewoon secundair onderwijs op een historisch hoog peil staat en ook na het bereiken van de piek nog wel even hoog zal blijven.

Dit betekent evenwel niet dat algemene capaciteitsdruk nu vervangen wordt door algemene dalingen en overschotten. Er zijn nog heel wat gemeenten waar de capaciteitsvraag nog flink stijgt, ook in het basisonderwijs. Maar deze gemeenten zijn vaak niet meer dezelfde als voorheen.

In het buitengewoon onderwijs lijkt voorlopig echter geen rem lijkt te staan op de groeiende vraag. Daarbij waarschuwen de onderzoekers voor het aparte karakter van het buitengewoon onderwijs. Hier speelt niet de demografie een bepalende rol, maar ook een aantal lokale en regionale factoren. In het verleden was de evolutie in het buitengewoon onderwijs daardoor al moeilijk voorspelbaar; nu een groei in de vraag wordt voorzien buiten alle betreden paden moet er zeker voorzichtig worden omgegaan met het vertalen van deze uitkomsten in het capaciteitsbeleid.

Voor het buitengewoon basis- en buitengewoon secundair onderwijs werden aanvullend ook de pendelbewegingen bestudeerd. Deze analyse bevestigt dat leerlingen buitengewoon onderwijs zich vaak verplaatsen buiten de onderwijszone waar ze wonen. Dit geldt zeker voor die combinatie van types en opleidingsvorm waarvoor er minder aanbod is.

Via deze oproep worden in de eerste plaats schoolbesturen gesensibiliseerd om het engagement aan te gaan om te investeren in het realiseren van een integraal toegankelijke leeromgeving, maar worden ook capaciteitsmiddelen voorzien om nog een aantal capaciteitsnoden in het gewoon basisonderwijs en het gewoon secundair onderwijs te lenigen.

In het vooruitzicht van een verminderde capaciteitsdruk wordt via deze oproep schoolbesturen ook de mogelijkheid geboden om in te zetten op het behoud van ernstig bedreigde capaciteit om zo op duurzame wijze verdere demografische evoluties op te vangen.

Met deze oproep op capaciteitsmiddelen 2026 wil de Vlaamse Regering net als met voorgaande oproep op capaciteitsmiddelen 2025 inspelen op actuele trends zoals de stijging van het leerlingenaandeel in TSO, BSO, B-stroom en buitengewoon onderwijs.

B. BUDGETTAIR KADER CAPACITEITSMIDDELEN 2026

Voor de oproep voor 2026 wordt uitgegaan van een bedrag van 60 miljoen euro. Dit bedrag komt ten laste van de bestaande begrotingskredieten voor scholenbouw bij AGION en GO!

De capaciteitsmiddelen werden bij begrotingsopmaak 2025 recurrent toegevoegd aan de reguliere investeringskredieten van AGION en GO!,

Tabel 1 bevat een overzicht van de reguliere investeringskredieten bij begrotingsopmaak 2026, zoals beschikbaar onder respectievelijk begrotingsartikel FC0-1FGE5BY-IS voor AGION en begrotingsartikel FC0-1FGE5BX-IS voor GO!, waarbij een bedrag van 60 miljoen euro beschikbaar wordt gesteld voor oproep 2026.

Tabel 1. De reguliere investeringskredieten (in k euro) opgenomen in begrotingsartikels FC0-1FGE5BY-IS en FC0-1FGE5BX-IS van de algemene uitgavenbegroting voor begrotingsjaar 2026

	Begrotingsartikel	VAK	VEK
AGION	FC0-1FGE5BY-IS	330.019	341.478
GO!	FC0-1FGE5BX-IS	101.107	75.951

De reguliere subsidie- en financieringsvoorwaarden van AGION en het GO! zijn steeds van toepassing op de realisatie van de capaciteitsprojecten, zoals eveneens het geval was voorafgaand aan de recurrente herverdeling.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Op begrotingsjaar 2026 zijn voldoende middelen beschikbaar voor zowel AGION als het GO! om de nodige kredieten te verlenen.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 20 april 2026.
Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd gegeven op 19 mei 2026.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Zoals opgenomen in de oproep Capaciteitsmiddelen 2026 zullen AGION en het GO! de aanvragen ontvangen en controleren op hun ontvankelijkheid.

Vervolgens zullen de ontvankelijke aanvragen voor advies voorgelegd worden aan een centrale taskforce capaciteit met vertegenwoordigers van de centrale diensten van de onderwijsverstrekkers (VGO/OGO/GO!), AGION en het kabinet van de minister van onderwijs.

Een voorstel van selectie zal door de centrale taskforce capaciteit voor goedkeuring voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

De aanvrager zal vervolgens op de hoogte worden gesteld van de beslissing van de Vlaamse Regering.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan de oproep Capaciteitsmiddelen 2026;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te gelasten de oproep te lanceren.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

- Eindrapport capaciteitsmonitor 2024
- Oproep capaciteitsmiddelen 2026
- Advies van de Inspectie van Financiën van 20 april 2026
- Begrotingsakkoord van 19 mei 2026